

Omul de cultură adâncit în studiile și cercetările sale, cu privirea deasupra mărunțișurilor practice ale vieții și ignorând faptele aparent comune ale vieții de zi cu zi este un model frecvent. Nu poți cerceta și administra în același timp, deci nu merită să încerci alăturarea celor două direcții întrucât ele se opun până la excludere. Această *regulă* devenise aproape o axiomă în domeniul umanistic; un adevărat silitor pe tărâmul descifrării tainelor domeniului, ca și creatorul de artă nu putea cunoaște plicticoasele detalii administrative.

Pe de altă parte acei oameni mărunți, siliți să se ocupe de gestionarea activităților gospodărești ajunseseră la fireasca concluzie că sunt stăpânii unui domeniu în care pot manevra cum doresc limitele lor resurse, căci tot nu se cunoaște ce fac și oricând pot invoca existența unor misterioase dispoziții, ordine, legi care le permit să nu acționeze, sau să o facă, dar așa cum ei o doresc.

Într-o instituție cu profil de învățământ artistic, cu discipline de o mare varietate, legate uneori doar prin intenția fundamentală – descoperirea și realizarea obiectivului expresiv – unde teoreticieni și practicieni sunt chemați să ofere experiența lor tinerei generații în formare, cezura dintre creație, studiu, cercetare și administrare s-a accentuat major în anii postbelici. Au contribuit la aceasta pe de o parte criteriile de selecție a conducătorilor (șefi de catedră, decani și în cele din urmă rectori), între care competența în administrarea domeniului nu intra nici măcar cu un punctaj minim, iar pe de altă parte, menținerea în funcție a aceluiași aparat administrativ, îmbătrânit în incompetența sa.

Așa s-a ajuns la situația paradoxală în care un rector de prin anii '60 să ceară unicului bibliotecar angajat al Institutului de Arte Plastice din București, pentru a nu se mai bârbi pe seama plecărilor aceluia de la serviciu, plecări pe deplin motivate întrucât se făceau cu scopul achiziționării de publicații: *Știi ce, ca să fie liniște, mai bine nu mai cumpărați cărți.*

La Sesiunea extraordinară a Adunării Generale ICCROM, 7-9 mai 1984. Foto arhiva personală Vasile Drăguț

Tot astfel, mai recent un alt rector accepta hotărârile evident aberante ale contabilului sau directorului administrativ, sub amenințarea mereu repetată deși nejustificată: *Dumneavoastră veți plăti!*

În acest context, în urma concursului din toamna anului 1976, postul de rector a fost ocupat de profesorul Vasile Drăguț. Reputația îl precedase. La nivelul serviciilor administrative se aflase deja că nu poate fi „dus” sau condus. Din prima ședință în care a anunțat: *Eu cunosc administrație, am lucrat și știu atribuțiile serviciilor. Vă rog, până la următoarea întâlnire să-mi prezentați: activitatea, modul de organizare, problemele specifice serviciului, competențele colectivului, s-a impus un alt raport de forțe, confirmat de altfel cu totul la a doua întâlnire. Atunci stupoarea determinată de obligativitatea de a se lua în discuție în termeni conceptuali o activitate niciodată abordată în acest fel, l-a determinat pe noul rector să mă apeleze în calitate pe care o aveam atunci de șef al Bibliotecii Institutului. Am purtat atunci o discuție interesantă și benefică asupra modului de organizare al bibliotecii, sistemului de sistematizare a informațiilor, posibilităților de regăsire, modului de selecție a achizițiilor și așa mai departe, dialog care-i uimea pe colegii șefi de compartimente administrative ca și cum s-ar fi vorbit o limbă necunoscută. Era prima dată când biblioteca devenea*

ținta interesului științific al conducerii Institutului și se detașa ca activitate de celelalte servicii administrative atât prin atribuțiile ce îi erau conferite cât și prin specializarea bibliotecarilor acelei epoci. A fost de altfel, ultima ședință comună a bibliotecii cu restul administrației. De atunci, deși titulatura de *cadru didactic ajutător*, recâștigată de curând de către bibliotecarii din învățământ nu fusese încă acordată, biblioteca Institutului a devenit o extensie a catedrelor. Asta nu însemna că încetaseră raidurile *disciplinatoare* și criticile mai mult sau mai puțin voalate ale altor șefi de serviciu administrativ îndreptate în special spre eternul subiect al orei de venire la program. *Am văzut destui oameni venind la 8 și plecând la 4 fără a face nimic în acest interval. Mie să-mi comunicați ce activitate este nesatisfăcătoare, care dintre obligațiile serviciului nu a fost realizată.* Drept care în mod constant, în analiza muncii zonei auxiliare științifice și a celei administrative, biblioteca a fost menționată favorabil.

Dar, trebuie să precizez, nu era ușor să colaborezi cu domnul rector Vasile Drăguț. Prins în multiple activități: cadru didactic, membru activ al unor prestigioase instituții internaționale, cercetător cu participare la evenimente științifice, autor de cărți și articole își drămuia cu rigurozitate timpul și refuza să-l piardă cu mărunțișuri. Uneori, pentru a-l aborda în rezolvarea unei probleme, trebuia să te înarmez cu multă, foarte multă răbdare, să faci anticameră cu stăruință, nu pentru că voia să-și arate puterea ci doar pentru că, efectiv era ocupat. Dar răbdarea era întotdeauna răsplătită. Odată abordat, fiindu-i explicată clar doleanța, soluția venea rapid, clar, precis.

Ipostaza aceasta de conducător care își exercită cu deplină cunoștință de cauză autoritatea devenea și mai pregnantă atunci când era pus în situația de a media între șefii mai multor servicii administrative. Formula sa, imbatabilă de altfel, era solicitarea celor care refuzau unui coleg o cerere din sfera lor de competență, deci solicitarea de a-și exprima punctul lor de vedere strict profesional: *Domnule jurist-consult, de ce nu se poate face, din punct de vedere juridic, angajarea solicitată?*

Răspunsul era de cele mai multe ori muțenia, venită din incapacitatea de a justifica refuzul. Și astfel nu mai dădea roade bătrânul și bunul principiu *cine nu muncește nu greșește*, formulă mult liniștitoare dar mult păguboasă pentru instituția în care era aplicat.

Limpezimea raporturilor administrative, cu efecte benefice asupra activităților curente și mai ales aprecierea muncii de calitate a avut un efect pozitiv asupra funcționării Bibliotecii Institutului „Nicolae Grigorescu”. Încă din anul I studenții erau informați asupra fondului de carte și tipului de sistematizare a acestuia; fondurile de achiziții pentru publicații erau semnificative. În cadrul consiliului științific al Institutului, cadre didactice de prestigiu contribuiau la stabilirea politicii acestui sector integrându-l sistemului de învățământ. Un moment de apogeu în activitatea de atunci a Bibliotecii a fost organizarea Simpozionului național *Rolul științific al informațiilor stocate pe alt suport decât hârtia (filme, diapozitive, discuri)*, la care au participat reprezentanți ai instituțiilor ce dețineau astfel de fonduri din toată țara.

Meritorie era și atitudinea pe care o insufla oamenilor de cultură din subordinea sa, indiferent de profesiunea acestora (funcționari sau cadre didactice), aceea de profesionist pe tărâmul activității științifice. Așa cum altădată, la binecunoscutele micro-sesiuni ale Direcției Monumentelor Istorice îndemna tinerii să participe cu comunicări, așa a făcut-o și în Institut, apreciind preocuparea științifică acolo unde o identifica și susținând-o. S-a micșorat astfel distanța falsă între diferitele sectoare de activitate, realizându-se că un bibliotecar bun contează tot atât cât un profesor bun și că valoarea umană și nivelul profesional sînt cele care contează. Asupra carierei mele această atitudine a avut un impact definitoriu. Deși eram doar bibliotecar, am avut parte de un acces excepțional la Arhivele municipiului București în timpul pregătirii tezei de doctorat (cu un subiect fără legătură cu sfera biblioteconomiei), doar datorită călduroasei recomandări făcute de domnul rector Vasile Drăguț către generalul Gall, directorul general al Arhivelor Statului. Se dovedea astfel că

planurile se pot suprapune fără a se confunda. Că a te ocupa bine și eficient de administrație nu exclude capacitatea de a fi om de știință, în timp ce excelența științifică nu te face un bun administrator.

Timp de opt ani, activitatea Institutului de arte plastice "Nicolae Grigorescu", deci implicit a serviciilor sale, a stat sub semnul Vasile Drăguț. Au fost ani grei, înnegurați de cutremurul din 1977, când 80% dintre clădirile instituției au fost afectate, au fost anii în care rectorul trebuia să se ocupe de barba și de mustățile studenților - incompatibile cu statutul de student comunist - ani în care au dispărut cu totul achizițiile de carte străină din totală lipsă de valută, când orice întâlnire cu un cetățean străin trebuia raportată organelor iar cine nu era cu *partidul* era împotriva lui.

În aceste condiții, rectorul Vasile Drăguț a obținut, datorită prestigiului personal, două donații de carte de artă din

Italia și Republica Federală Germania, a căror valoare întrecea cu mult ceea ce s-ar fi putut obține prin achiziția curentă. Noile achiziții au prilejuit, ca într-o societate normală, organizarea unor expoziții cu participare diplomatică la cel mai înalt nivel. Tot ca un semn al normalității, rectorul Drăguț a mijlocit participarea personalului din bibliotecile reunite ale institutelor de arte plastice și de istoria artei să participe, în timpul serviciului, la un curs de învățare a limbii germane la Goethe Institut, în condițiile în care astfel de perfecționări erau văzute ca subversive.

Cei opt ani de rectorat Vasile Drăguț la Institutul de Arte Plastice "Nicolae Grigorescu" din București au reprezentat o epocă normală într-o lume întoarsă cu susul în jos, o epocă în care merita să muncești pentru prețuirea reală ce se acorda muncii fiecăruia și în care profesionalismul avea valoare, oriunde se manifesta.